

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/219/2018
Identifikačné číslo spisu: 7113230089
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7113230089.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne P. Y., W. O., O.. U. X, zastúpenej JUDr. Jánom Cáfalom, advokátom so sídlom v Košiciach, Murgašova 3, proti žalovaným 1/ P. M., W. O. F. O., I. XX, S.. Č.. Ú. O. Š., W. X, 2/ Ľ. O., W. O., P. X, zastúpenému spoločnosťou B&B, advokátska kancelária s.r.o., so sídlom v Košiciach, Rázusova 1, 3/ Q. F., A.. XX. U. XXXX, W. O., F. XX, a 4/ G.. Q. F., A.. XX. U. XXXX, W. O., F. XX, žalovaní 3/ a 4/ zastúpení spoločnosťou Advokátska kancelária Bauer s.r.o., so sídlom v Košiciach, Dénešova 19, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 17C/346/2013, o dovolaniach žalovaných 2/, 3/ a 4/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. októbra 2017 sp. zn. 9Co/553/2016 takto

rozhodol:

Dovolanie žalovaného 2/ o d m i e t a .

Dovolanie žalovaných 3/ a 4/ o d m i e t a .

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. mája 2016 č. k. 17C/346/2013-278 určil, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou bližšie označeného bytu a bližšie označeného spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu. Žalovaným 1/ až 4/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalobkyni trovy konania špecifikované v druhom výroku rozsudku a návrh na prerušenie konania zamietol.

1.1. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a po právnom posúdení veci v zmysle § 34, § 37 ods. 1, § 39, § 3 ods. 1, § 49a a § 132 Občianskeho zákonníka, § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam uzavrel, že pokiaľ sa žalobkyňa žalobou v danej veci domáhala vo vzťahu k žalovaným určenia, že je výlučnou vlastníčkou bytu uvedeného vo výroku rozsudku, jej žaloba je opodstatnená.

1.2. Vykonaným dokazovaním zistil, že predmetná nehnuteľnosť bola prevedená na základe kúpnej zmluvy z 8. februára 2013, ktorú uzavrela žalobkyňa, zastúpená na základe plnej moci žalovaným 1/, ako predávajúca s kupujúcim - žalovaným 2/. Na základe tohto prevodu nehnuteľnosti žalobkyňa

prestala byť evidovaná ako vlastníčka nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností. Následne bola predmetná nehnuteľnosť ďalšími kúpnyimi zmluvami prevedená postupne na ostatných žalovaných.

1.3. Vychádzajúc z ustanovenia § 135 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) súd prvej inštancie vzal do úvahy, že rozsudkom Okresného súdu Košice II z 24. septembra 2015 č. k. 8T/5/2015-298 bol E. P. M. (žalovaný 1/) uznaný vinným za to, že 8. februára 2013 podal na Katastrálny úrad v Košiciach návrh na vklad vlastníckeho práva, týkajúci sa predmetnej nehnuteľnosti, na základe kúpnej zmluvy o prevode vlastníctva bytu z 8. februára 2013, uzavretej medzi predávajúcou P. Y. v zastúpení na základe overenej fotokópie splnomocnenia zo 7. februára 2013 splnomocnencom P. M. a kupujúcim Ľ. O. (žalovaný 2/), pričom predmetné splnomocnenie bolo zadované podvodným spôsobom (trestný rozsudok nadobudol právoplatnosť 24. septembra 2015, pozn.). Po skutkovej stránke uzavrel, že žalobkyňa len s úmyslom splnomocniť žalovaného 1/ na vybavenie vyplatenia dlhovoči správcovi bytu a vyplatenia exekúcií, získania úveru alebo pôžičky, prípadne zriadenie záložnej zmluvy, podpísala plnú moc, ktorú jej žalovaný 1/ predložil a podľa ktorej bol napokon oprávnený predmetný byt aj previesť, k čomu v skutočnosti došlo. Žalobkyňa nemala v úmysle predmetný byt predať; v zmysle § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka v danom prípade súd prvej inštancie konštatoval existujúci rozpor medzi záujmami žalobkyne a žalovaného 1/. Vyvodil, že u žalobkyne nebola daná vôľa splnomocniť žalovaného 1/ na predaj predmetného bytu, čo má za následok neplatnosť udeleného plnomocnenstva, v dôsledku čoho kúpna zmluva z 8. februára 2013 je neplatným právnym úkonom. Ide pritom o absolútnu neplatnosť, na ktorú súd prihliada aj bez námietok z úradnej povinnosti. Takýto právny úkon nemožno žiadnym spôsobom ani napraviť (konvalidovať alebo ratihabovať) a nemožno od neho ani odstúpiť.

1.4. Keďže nikto nemôže previesť viac práv ako sám má, nemôže ani nevlastník previesť vlastnícke právo na ďalšieho. Kúpna zmluva uzavretá medzi žalovaným 2/ a žalovaným 4/, ako aj následná kúpna zmluva uzavretá medzi žalovaným 4/ a žalovaným 3/ sú preto absolútne neplatné. Táto neplatnosť sa odvíja od absolútnej neplatnosti prvej kúpnej zmluvy, pretože právny predchodca žalovaných 3/ a 4/ nenadobudol platne vlastnícke právo, ktoré by na nich mohol následne previesť. Neplatnosť prvej zmluvy o prevode vlastníctva, vzhľadom na a derivatívny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva, nemôže byť zhojená ani následným prevodom veci na ďalšieho domnelého vlastníka. Preto nie je možné uvažovať ani o ochrane vlastníckeho práva, hoci aj dobromyseľného nadobúdateľa, a nie je možné za uvedeného stavu uprednostniť požiadavku právnej istoty a ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere pred zásadou, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv, ako sám má. V tej súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3Cdo/144/2010 a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. I. ÚS 50/2010.

1.5. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v konaní vedenom pred Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 29CbZm/67/2015 k otázke zmenky, ktorú mala žalobkyňa vystaviť žalovanému 1/, sa nerieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v tomto konaní o určení vlastníckeho práva žalobkyne, preto návrh žalovaných 3/ a 4/ na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. zamietol.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolania žalovaných 2/, 3/ a 4/ rozsudkom z 26. októbra 2017 sp. zn. 9Co/553/2016 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobkyňu priznal proti žalovaným nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd dospel k záveru, že namietané odvolacie dôvody nie sú naplnené. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 132 O.s.p. účinného v čase jeho rozhodovania a z týchto dôkazov dospel k správny skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie. Zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver, pričom sa nedopustil nesprávneho procesného postupu, ktorým by došlo k ujme na procesných právach strán sporu a tým k porušeniu práva na spravodlivý proces, preto odvolací súd rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) potvrdil. Správne, podrobné, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil a na tieto odkázal (§ 387 ods. 2 CSP). Keďže odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie dalo odpoveď na všetky otázky uvedené žalovanými v odvolaní, odvolacie námietky žalovaných neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

2.2. Vychádzajúc zo skutkových a právnych záverov trestného súdu ako i na základe výsledkov dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie treba mať za to, že žalobkyňa v skutočnosti nemala vôľu uzavrieť kúpnu zmluvu ohľadom prevodu predmetnej nehnuteľnosti, teda tento právny úkon nebol urobený z jej strany platne, keďže absentoval jeden jeho prvok vôle - vážnosť. Takýto právny úkon je v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka absolútne neplatný. Možno preto uzavrieť, že kúpna zmluva z 8. februára 2013 ohľadom prevodu predmetnej nehnuteľnosti je rovnako neplatná, nakoľko odporuje zákonu v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

2.3. Na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemôže dôjsť ani k platnému prevodu vlastníckeho práva. Ak je prvotná kúpna zmluva neplatná, nestal sa kupujúci vlastníkom predmetu predaja, preto ten, kto nehnuteľnosť kúpil od prvého nadobúdateľa, nemá vlastnícke právo, ktoré by malo byť odvodené od vlastníckeho práva prvého kupujúceho. V rozhodnutí sp. zn. 5MCdo/12/2011 najvyšší súd vyslovil právny názor, podľa ktorého „platne nemôže nadobudnúť vlastnícke právo právny nástupca, ak subjekt, od ktorého odvodzuje (derivatívne) svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, toto právo nikdy nenadobudol, a teda ho ani nemohol platne previesť“. V rozhodnutí sp. zn. 2MCdo/20/2011 najvyšší súd uzavrel, že „ani existencia platnej zmluvy medzi prevodcom a nadobúdateľom nemôže spôsobiť prevod vlastníckeho práva na nadobúdateľa, ak prevodca sám nebol vlastníkom, alebo ak neexistuje výslovné zákonné ustanovenie, ktoré by ustanovovalo opak“. Z rozhodnutia ústavného súdu I. ÚS 50/2010 vyplýva, že dobrá viera ďalších nadobúdateľov je významná len potiaľ, že im možno priznať všetky práva a povinnosti oprávneného držiteľa. Dobrej viere ale súčasný právny poriadok žiadne iné právne následky nepriznáva. Ochrana, ktorú poskytuje nadobúdateľovi, nie je takej intenzity, aby zabránila vlastníkovi nehnuteľnosti účinne uplatňovať svoje absolútne právo. Pokiaľ teda zápis v katastri nehnuteľností nezodpovedá skutočnosti, má skutočnosť prevahu nad zápisom v katastri.

2.4. Podľa názoru odvolacieho súdu je v danom prípade nutné zotrvať na dôslednom uplatnení zásady „nemo plus iuris in alium transferre potest quam ipse habet“. Dodal, že od prvého prevodu predmetnej nehnuteľnosti (8. februára 2013) do posledného prevodu (4. septembra 2013) uplynulo krátke časové obdobie, čo vyvoláva otázku o skutočnom úmysle nadobúdateľov nehnuteľnosti. Pokiaľ teda žalovaní 3/ a 4/ v odvolaní vytýkali tú skutočnosť, že žalobkyňa nebola v konaní dostatočne opatrnou, na druhej strane ani také krátke časové úseky od nadobudnutia po prevod predmetnej nehnuteľnosti žalovanými 2/ až 4/ nemôžu jednoznačne svedčiť o ich dobrom úmysle.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní 2/, 3/ a 4/.

3.1. Žalovaný 2/ (ďalej aj „dovolateľ“) vyvodzoval prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Po rekapitulácii doterajšieho priebehu konania dovolateľ uviedol, že „sa domnieva, že rozhodnutie súdu vychádza z posudzovania právnej otázky (otázka platnosti právneho úkonu a dobromyseľnosť), ktorá je v praxi súdov riešená rozdielne“, a len na základe uvedeného navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu resp. prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

3.2. Žalovaní 3/ a 4/ (ďalej aj „dovolateľa“) prípustnosť svojho dovolania vyvodzovali z ustanovení § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. c/ CSP.

3.2.1. Argumentáciu o prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP založili dovolatelia na tom, že spôsob, akým sa v napadnutom rozsudku ako i rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd a pred ním súd prvej inštancie vysporiadali s kľúčovou otázkou, a to otázkou dobromyseľnosti nadobudnutia vlastníckeho práva žalovanými 3/ a 4/, sa im javí ako svojvoľný, arbitrárny, nezákonný a úplne neodôvodnený. Namietali tiež nevykonanie výsluchu žalovaného 4/, ktoré bolo podľa nich nevyhnutne potrebné najmä pre zistenie dobromyseľnosti dovolateľov pri kúpe nehnuteľností. Ľahkovážne, nezodpovedné a účelové konanie žalobkyne pri dispozíciách s nehnuteľnosťami nemožno podľa nich považovať za konanie nie vážne, neslobodné, či konanie v omyle s následkom absolútnej neplatnosti právneho úkonu. Podľa presvedčenia dovolateľov sú kúpne zmluvy týkajúce sa predmetnej nehnuteľnosti platné; úkony žalobkyne zo 7. a 8. februára 2013 nemohli vyvolať právne účinky, v dôsledku ktorých by mohlo byť spochybňované ich vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti. Vlastníctvo nehnuteľnosti totiž dovolatelia nadobudli v dobrej viere v čase, keď predávajúci (žalovaný 2/) bol vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti zapísaným v katastri nehnuteľností ako verejnej evidencii orgánu verejnej moci.

3.2.2. Prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP vyvodzovali žalovaní 3/ a 4/ z toho, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, či

(i) „v posudzovanej právnej veci je postavené na rovnakú úroveň, a požíva rovnakú ochranu, vlastnícke právo pôvodného vlastníka žalobkyne, a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery žalovaných v 3. a 4. rade"

(ii) „má v posudzovanej právnej veci prednosť princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa, princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte, v tomto prípade aj žalovaných v 3. a 4. rade, alebo princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (princíp *nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet*, t.j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má) žalobkyne"

(iii) „má niest' vyššie riziko nedbalý vlastník, v tomto prípade žalobkyňa než nadobúdateľ, žalovaní v 3. a 4. rade v dobrej viere, ktorý nie je schopný nijako sa dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovu sféru (žalobkyne) a dostala sa na list vlastníctva prevodcu (žalobcu v 2. rade) po zákonom určenom katastrálnom konaní, ktoré je v plnej kompetencii štátu."

3.2.3. Dovolatelia majú za to, že tieto právne otázky sú v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešené rozdielne, neboli zatiaľ judikátorne vyriešené, pričom súdna prax je stále nejednotná, najmä nevyriešená konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu alebo ústavného súdu, čo spôsobuje nemalé aplikačné problémy. Na jednej strane sa vyskytujú názory o nemožnosti nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka, ako to konštatuje napadnutý rozsudok a rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 50/2010 a najvyššieho súdu sp. zn. 5MCdo/12/2011, 2MCdo/20/2011; na druhej strane však existujú aj názory vyjadrené judikatúrou ústavného súdu, že všeobecné súdy majú chrániť vlastnícke právo k nehnuteľnosti nadobudnutej od nevlastníka na základe dobrej viery nadobúdateľov ako dôsledok aplikácie princípu právnej istoty a ochrany nadobudnutých práv a majetku. Ide napríklad o rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 151/2016 a I. ÚS 549/2015, rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2219/2012, IV. ÚS 402/2015, III. ÚS 415/2015 a tiež uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/71/2011.

3.2.4. Z hľadiska poskytnutia ochrany právam žalovaných 3/ a 4/ by mal dovolací súd postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo žalobkyne ako pôvodného vlastníka nehnuteľnosti a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novými nadobúdateľmi na základe ich dobrej viery. Pokiaľ nemožno zachovať maximum z oboch základných práv, dovolatelia žiadajú, aby bolo prihliadané na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má niest' nedbalý vlastník, a síce žalobkyňa, než nadobúdateelia v dobrej viere, a síce žalovaní 3/ a 4/.

3.2.5. Dovolatelia požiadali o odklad právoplatnosti napadnutého odvolacieho rozhodnutia a navrhli, aby najvyšší súd zrušil obe rozhodnutia nižších súdov a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k dovolaniu žalovaných 3/ a 4/ uviedol, že s dôvodmi dovolania sa plne stotožňuje a navrhol, aby najvyšší súd zrušil rozsudky odvolacieho súdu ako i súdu prvej inštancie.

5. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniam žalovaných 2/, 3/ a 4/ uviedla, že rozsudky súdov oboch nižších inštancií považuje za správne a presvedčivé. Žalovaným 3/ a 4/ nesvedčí dobromyseľnosť, keďže predmetný byt kupovali s vedomosťou, že v ňom žalobkyňa stále býva, a teda pri jeho kúpe nezachovali náležitú opatrnosť. Následné reťazenie prevodov bytu, t. j. prevod zo žalovaného 2/ na žalovaného 4/ a následne na žalovaného 3/ možno vykladať len ako spôsob sťaženia uplatňovania práv žalobkyne. Judikatúru, na ktorú poukazujú žalovaní 3/ a 4/, nie je možné na posudzovaný prípad aplikovať. Je potrebné mať na zreteli, že otázku dobromyseľnosti treba posudzovať prípad od prípadu individuálne. Podané dovolania navrhla žalobkyňa zamietnuť ako nedôvodné.

6. Najvyšší súd nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP; v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie (toto sa vydáva iba v prípade vyhovenia návrhu, pozn.).

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že

dovolanie treba odmietnuť (§ 447 písm. c/ CSP).

8. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012).

9. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie žalovaných 3/ a 4/ podľa § 420 písm. f/ CSP

10. Dovolatelia vyvodzujú prípustnosť podaného dovolania z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovaných 3/ a 4/, že v konaní došlo k nimi tvrdenej vade zmätočnosti (bod 3.2.1.).

12. Žalovaní 3/ a 4/ v dovolaní namietali, že súdy nižších inštancií sa vo svojich rozhodnutiach náležite nevysporiadali s kľúčovou otázkou dobromyseľnosti nadobudnutia vlastníckeho práva žalovanými 3/ a 4/, poukázali na nedostatočné odôvodnenie oboch nižších súdov a ďalej uviedli, že ich rozhodnutia sú svojvoľné, arbitrárne a nezákonné. Namietali tiež nevykonanie výsluchu žalovaného 4/, ktoré bolo podľa nich nevyhnutne potrebné najmä pre zistenie dobromyseľnosti dovolateľov pri kúpe nehnuteľnosti, a tiež posúdenie platnosti kúpnych zmlúv týkajúcich sa predmetnej nehnuteľnosti.

13. Citované ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej

právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

15. K znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne i princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (PL. ÚS 36/95), ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. Súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99), teda, že obdobné situácie musia byť právne posudzované rovnakým spôsobom. Požiadavka právnej istoty ale neznamená, že rozhodovacia prax sa nemôže vyvíjať alebo že závery vyjadrené v doterajších rozhodnutiach súdov nemôžu byť predmetom kritiky. Na kritiku týchto záverov však treba zvoliť argumentáciu opodstatnenú čo do obsahu (súladnú s právnym poriadkom) a primeranú čo do formy, vrátane zvolených formulácií (3Cdo/76/2012).

16. V zásadnej ústavnoprávnej rovine teda platí, že je v rozpore s inštitúciou právneho štátu a v rámci neho s požiadavkou právnej istoty, resp. predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, aby všeobecné súdy rozhodovali v obdobných veciach odlišným, ba až protichodným spôsobom. V každom prípade však pri odchýlení od skoršej rozhodovacej praxe sa vyžaduje cielené zdôvodnenie odlišného stanoviska prijatého v obdobnej otázke (II. ÚS 300/2018).

17. V danej veci o prípad porušenia ústavného princípu právnej istoty (že obdobné situácie musia byť právne posudzované rovnakým spôsobom) však nešlo. V okolnostiach posudzovanej veci neobstoja skutkové a právne dôvody preferencie ochrany dobromyseľného nadobúdateľa nehnuteľnosti pred princípom „nemo plus iuris“, a to už len z dôvodu, že v posudzovanej veci kruciálne dôvody úspechu pôvodného vlastníka bytu (žalobkyne) spočívali v tom, že žalovaný 2/ nadobudol vlastníctvo sporného bytu podvodným konaním žalovaného 1/ naplňajúcim znaky trestného činu podvodu, za ktoré konanie bol v trestnom konaní právoplatne odsúdený. K uvedenému dovolací súd dodáva, že rozhodnutie o tom, že bol spáchaný trestný čin, neznamená len konštatovanie zavineného protiprávneho konania páchatela, ale aj záver o narušení chránených spoločenských vzťahov a o príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním a ním vyvolanou ujmom (3Cdo/223/2016). Pokiaľ potom značnú časť podaného dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP dovolatelia orientujú do sféry nedostatočného odôvodnenia súdnych rozhodnutí práve v súvislosti s nedostatočným skúmaním dobromyseľnosti žalovaných 3/ a 4/, aj podľa názoru dovolacieho súdu nemala uvedená námietka dostatočnú právnu relevanciu práve z dôvodu vyššie uvedeného ťažiskového právneho záveru (aj) odvolacieho súdu (pozri body 22 až 27 jeho odôvodnenia), že žalovaný 2/ nadobudol vlastníctvo sporného bytu podvodným konaním žalovaného 1/ naplňajúcim znaky trestného činu podvodu, za ktoré konanie bol v trestnom konaní právoplatne odsúdený. Vo vzťahu k tomuto ťažiskovému právnemu záveru odvolacieho súdu sa potom javia jeho dôvody k dobromyseľnosti dovolateľov uvedené v bodoch 28 až 31 jeho odôvodnenia (resp. druhý odsek odôvodnenia prvostupňového súdu na str. 15) ako dostatočné, vychádzajúc aj z citovanej judikatúry dovolacieho súdu [„platne nemôže nadobudnúť vlastnícke právo právny nástupca, ak subjekt, od ktorého odvodzuje (derivatívne) svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, toto právo nikdy nenadobudol, a teda ho ani nemohol platne previesť“].

18. Žalovaní 3/ a 4/ v širšom rozsahu vytykajú súdom oboch inštancií nedostatky, ku ktorým podľa nich došlo v procese obstarávania skutkových podkladov nevyhnutných pre rozhodnutie a ich hodnotenia. V užšom rozsahu tieto námietky smerujú voči odvolaciemu súdu, ktorý sa podľa ich názoru nevysporiadal s ich námietkami v podanom odvolaní, čím bolo porušené ich právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (pozri bod 3.2.1.). K tejto argumentácii dovolateľov treba uviesť, že dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa týka žaloba, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom sporovom konaní viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je

povinný vykonať všetky nimi navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu, nie procesných strán. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za vadu zmätočnosti (viď R 125/1999).

18.1. V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa ustálil názor, podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

18.2. Dovolací súd poznamenáva, že pokiaľ dovolatelia namietajú nevykonanie výsluchu žalovaného 4/, ktoré bolo podľa nich nevyhnutne potrebné pre zistenie dobromyseľnosti dovolateľov pri kúpe nehnuteľnosti, na ostatnom pojednávaní pred prvostupňovým súdom konanom 12. mája 2016 ich právny zástupca JUDr. Rastislav Lenart ospravedlnil ich neúčast' s tým, že má za to, že v tomto štádiu konania nie je potrebné dovolateľov vypočúvať a poukázal na ich písomné vyjadrenie z 9. februára 2016. Nie bez významu v tomto ohľade je tiež už uvedené v bode 17 in fine.

19. Pokiaľ námietky žalovaných 3/ a 4/ po obsahovej stránke smerovali tiež k samotným právnym záverom súdov oboch inštancií, na ktorých založili svoje rozhodnutia, dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia (R 24/2017); tento právny záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019).

20. Dovolatelia vo všeobecnosti poukazovali aj na skutočnosť, že napadnuté odvolacie rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené, arbitrárne a tým aj nepreskúmateľné (bod 3.2.1. a 12).

20.1. K uvedenej námietke najvyšší súd uvádza, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá len tzv. „inú vadu konania“ zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.". Toto stanovisko je naďalej aktuálne (1Cdo/228/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/92/2018, 4Cdo/59/2017, 5Cdo/45/2018, 7Cdo/141/2017, 8Cdo/49/2017).

20.2. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa a výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, o ktoré ide napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať n a každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba n a tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

20.3. V posudzovanom prípade je dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa strany domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd, aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery; vysvetlil tiež dôvody, so zreteľom na ktoré považoval za nedôvodné odvolacie námietky žalovanej strany, ktorými sa podľa neho nepodarilo spochybníť podstatu dôvodu vyhovie žalobe. Pokiaľ dovolatelia brojili najmä proti nedostatku dôvodov k ich dobromyseľnosti, najvyšší súd poukazuje na už uvedené v bode 17. Odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozsudkom súdu prvej inštancie, nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda v danom prípade odvolací súd procesne nekonal spôsobom zmätočným, ktorý by mal za následok vadu konania v zmysle § 420 písm.

f/ CSP.

20.4. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľov.

21. Z uvedených dôvodov preto dovolací súd dovolanie žalovaných 3/ a 4/ v tejto časti odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

Dovolanie žalovaných 3/ a 4/ podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP

22. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

23. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

24. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP dovolatelia namietali nesprávne právne posúdenie ohľadom právnej otázky možnosti nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti od nevlastníka dobromyseľným kupujúcim. V tejto súvislosti poukázali na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/71/2011, rozhodnutia ústavného súdu I. ÚS 549/2015, I. ÚS 151/2016, I. ÚS 726/2016 a rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2219/2012, IV. ÚS 402/2015, III. ÚS 415/2015 (bod 3.2.3).

25. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je relevantná právna otázka, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyskytla nejednotnosť navonok prejavovaná v prijatí odlišných právnych názorov. Ide teda o otázku, ktorú už dovolací súd riešil, avšak právne názory dovolacích senátov sa ešte neustálili (nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu). Najvyšší súd v rozhodnutiach sp. zn. 8Cdo/78/2017 a sp. zn. 3Cdo/196/2018 už uviedol, že ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, je povinný označiť rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorých dovolací súd o danej právnej otázke rozhodoval rozdielne (zaujal iné právne závery). Podobne v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/141/2017 uviedol, že ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z uvedeného ustanovenia, neoznačil rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré o danej právnej otázke zaujali rozdielne právne závery, nemôže dovolací súd uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Skutočnosť, že dovolateľ vyvodzujúci prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP neuvedie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré sú rozdielne, považuje najvyšší súd za absenciu náležitosti dovolania v zmysle § 431 až § 435 CSP (porovnaj 1Cdo/206/2016, 8Cdo/141/2017, 8Cdo/50/2017).

26. Najvyšší súd predovšetkým konštatuje, že do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu nepatria rozhodnutia ústavného súdu, krajských súdov Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky, Ústavného súdu Českej republiky ani Európskeho súdu pre ľudské práva (m. m. R 71/2018, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/165/2018, 6Cdo/79/2017). Pokiaľ je riešenie určitej právnej otázky odvolacím súdom rozhodované týmito súdmi (teda aj ústavným súdom) rozdielne, nemôže ísť o rozdielnu rozhodovaciu činnosť relevantnú v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Na základe uvedeného najvyšší súd nemohol prihliadať na dovolateľom označené rozhodnutia ústavného súdu (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP „je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne“).

26.1. V rozhodnutí 6Cdo/71/2011 najvyšší súd vo veci, ktorej predmetom bolo určenie vecí do

dedičstva, zrušil napadnuté odvolacie rozhodnutie z dôvodu nesprávneho posúdenia otázky naliehavého právneho záujmu na určení vlastníctva. Okrem toho tiež uviedol, že «nemožno vylúčiť situáciu, keď proti princípu ochrany práva pôvodného vlastníka bude pôsobiť princíp ochrany dobrej viery nového nadobúdateľa. V súvislosti s riešením kolízie týchto princípov dovolací súd zastáva názor, že ochranu skutočného vlastníka, zaručovanú zásadou „nikto nemôže previesť viac práv, než má sám“ možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa len celkom výnimočne, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zrejme, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol ... Dobrá viera musí byť pritom hodnotená veľmi prísne, pričom poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi sa s prihliadnutím na individuálne okolnosti posudzovanej veci musí javiť ako spravodlivé. Poskytnutie tejto ochrany sa vo svojich dôsledkoch prejaví ako možnosť dobromyseľného nadobúdateľa pokračovať v oprávnenej držbe. O dobrú vieru ide vtedy, ak nadobúdateľ nehnuteľnosti ani pri vynaložení potrebnej opatrnosti, ktorú možno od neho s ohľadom na okolnosti a povahu prípadu požadovať, nemal, prípadne nemohol mať (z hľadiska kritéria priemerne obozretného jedinca) dôvodné pochybnosti o tom, že v skutočnosti subjektu, ktorý je ako nositeľ určitého práva zapísaný v katastri (evidencii) nehnuteľností, takéto právo nesvedčí.»

26.2. Dovolací súd k predloženému rozhodnutiu najvyššieho súdu uvádza, že toto sa týkalo iného predmetu konania, iných skutkových a právnych súvislostí, ako v posudzovanej veci. Dovolateľmi označené rozhodnutie najvyššieho súdu preto nepredstavovalo v okolnostiach posudzovanej veci rozdielne rozhodnutie (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP), a preto ani tento dovolací dôvod nebol spôsobilý založiť prípustnosť dovolania žalovaných 3/ a 4/. Nosné dôvody rozhodnutí nižších súdov v teraz posudzovanej veci, na základe ktorých bola žalobkyňa v konaní úspešná (a dovolatelia neúspešní, pozn.) spočívali v tom, že žalovaný 2/ nadobudol vlastníctvo sporného bytu podvodným konaním žalovaného 1/ naplňajúcim znaky zločinu podvodu, za ktoré konanie bol v trestnom konaní právoplatne odsúdený. Uvedená okolnosť bola potom aj rozhodujúcou v strete s prípadnou dobromyseľnosťou dovolateľov (tu odvolací súd poukázal v neprospech dovolateľov a j na časové hľadisko prevodov, pozn.). V neposlednom rade najvyšší súd dodáva, že otázka - či má v tom ktorom spore prednosť ochrana dobromyseľného nadobúdateľa alebo pôvodného vlastníka je vždy závislá od výsledku posúdenia individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach.

26.3. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je relevantná právna otázka, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi vyskytla nejednotnosť navonok prejavená v prijatí odlišných právnych názorov, teda ide o otázku, ktorú už dovolací súd riešil, avšak právne názory dovolacích senátov sa ešte neustálili a nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Ak dovolatelia vyvodzujú prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, bolo ich procesnou povinnosťou a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ označením konkrétnych odlišných, protirečiacich si rozhodnutí dovolacieho súdu doložiť, že predmetná právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. V takom prípade je dovolateľ povinný označiť rozhodnutia dovolacieho súdu, v ktorých dovolací súd o danej právnej otázke rozhodoval rozdielne a zaujal iné právne závery. Ak dovolatelia v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzujú z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, nevymedzili resp. nesprávne označili rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré o danej právnej otázke zaujali rozdielne právne závery, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum. Ak by dovolací súd postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Už so zreteľom na to neboli dané procesné predpoklady, aby dovolací súd pristúpil k uskutočneniu meritórneho dovolacieho prieskumu.

26.4. Z dôvodov, ktoré sú uvedené vyššie, dovolací súd odmietol dovolanie žalovaných 3/ a 4/ podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

26.5. Nad rámec veci najvyšší súd dodáva, že ani dovolateľmi označené rozhodnutia ústavného súdu (I. ÚS 549/2015 a I. ÚS 151/2016), ktoré nie je možné považovať za „dovolacie rozhodnutia“ (bod 26) inak neriešia nastolenú právnu otázku, ako ju riešil odvolací súd. Ústavný súd v oboch veciach na základe individuálnych okolností konkrétneho rozhodovaného prípadu zvýraznil v prospech „bona fides“ právny názor, že vyššie riziko má niest' nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere. Otázka, či sa sudy v individuálnych okolnostiach daného prípadu neodklonili od všeobecných právnych východísk pri interpretovaní sporu „nemo plus iuris“ vs. „bona fides“, súvisí s ich skutkovými zisteniami; zodpovedanie tejto otázky je vždy v každom konkrétnom prípade jedinečné. V posudzovanej veci nemožno označiť žalobkyňu za nedbalého vlastníka, keďže žalovaný 1/ voči nej spáchal zločin podvodu

a bezprostredne po tom, čo sa z katastra nehnuteľností dozvedela, že nie je vlastníčkou bytu (26. februára 2013), obrátila sa 14. marca 2013 so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci na Centrum právnej pomoci, Kanceláriu Košice; v marci 2013 podala tiež trestné oznámenie. Na druhej strane neskorší nadobúdatelia predmetnej nehnuteľnosti nepreukázali nad akúkoľvek pochybnosť, že sú dobromyseľní, keďže napr. v čase prevodov bytu v ňom žalobkyňa stále bývala a aj býva, resp. od prvého do posledného prevodu nehnuteľnosti uplynulo krátke časové obdobie, čo nemôže jednoznačne svedčiť o ich dobrom úmysle.

Dovolanie žalovaného 2/ podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP

27. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

28. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

29. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

30. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zafinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková otázka. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj o otázku procesnoprávnu, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení.

31. Pokiaľ procesná strana v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, nevymedzí právnu otázku, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku a ktoré rozhodnutia mal dovolateľ na mysli, v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo byť neefektívne a nedosahujúce zákonom predpokladaný cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky a nekonkretizovania podstaty právnej otázky, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd. V opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný svojvoľný dovolací prieskum priechiaci sa nielen, vo všeobecnosti, novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale konkrétne aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj 3Cdo/6/2017, 1Cdo/106/2018).

32. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je relevantná právna otázka, ktorá už bola dovolacím súdom riešená, pri jej riešení však nedošlo k ustáleniu rozhodovacej praxe odvolacieho súdu preto, lebo jeho jednotlivé senáty naďalej zastávajú odlišné (rozdielne) právne názory, čo sa prejavuje v ich pretrvávajúcom rozdielnom rozhodovaní. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z uvedeného ustanovenia, neoznačil rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré o danej právnej otázke zaujali rozdielne právne závery, nemôže dovolací súd uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené (porovnaj 8Cdo/141/2017). V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach o tom, ktorú otázku a ktorý judikát,

stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Skutočnosť, že dovolateľ vyvodzujúci prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP neuvedie rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sú rozdielne, považuje najvyšší súd za absenciu náležitostí dovolania v zmysle § 431 až § 435 CSP (porovnaj 1Cdo/206/2016, 8Cdo/141/2017, 8Cdo/50/2017).

33. Z dovolania žalovaného 2/ nie je zrejmé, akú právnu otázku dovolateľ chce riešiť, keď túto jasne nekonkretizoval (pozri bod 3.1.), a tak následne ani dovolací súd nemohol vyhodnotiť, či táto právna otázka už bola dovolacím súdom vyriešená alebo nie. Dovolací súd opakovane zdôrazňuje, že sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. c/ CSP.

34. Za týchto okolností dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, a teda žalovaný 2/ žiadnym spôsobom nevyargumentoval existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, ktorý v dovolacom prejave uviedol. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

35. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd (aj) dovolanie žalovaného 2/ odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

36. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

37. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.